

Sygn. akt I CZ 35/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa G. B., M. M. i A. B.-K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 kwietnia 2015 r.,

zażalenia powoda G. B.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 10 października 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku tego Sądu z dnia 10 października 2014 r. Wskazał, że mimo upływu tygodniowego terminu od doręczenia pełnomocnikowi powodów postanowienia z dnia 4 września 2014 r., którym częściowo zwolnił ich od opłat od skargi, a w pozostałej części wnioski oddalił, wymagane części tych opłat nie zostały wniesione. Zgodnie z treścią art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.c. sąd nie wzywa pełnomocnika strony do uzupełnienia braku fiskalnego pisma, jeżeli obowiązek uiszczenia opłaty powstał na skutek częściowego uwzględnienia wniosku o zwolnienie od jej uregulowania opłaty.

Powód G. B. w zażaleniu domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia, rozpoznania postanowienia z dnia 4 września 2014 r. i zwolnienia go w całości od kosztów sądowych. Podał, że odmowa zwolnienia go od kosztów sądowych w całości stanowi następstwo naruszenia art. 102 ust. 1 u.k.s.c. przez przyjęcie, że jest w stanie bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i żony ponieść te koszty. Jego wynagrodzenie, wystarcza zaledwie na wyżywienie także niepracującej żony oraz opłacenie mieszkania; nie jest w stanie czynić żadnych oszczędności. Nałożenie na niego obowiązku wniesienia opłaty prowadzi do uniemożliwienia mu skorzystania z przysługującego środka zaskarżenia, a tym samym prawa do dochodzenia swoich praw przed sądem.

Z uzasadnienia postanowienia z dnia 4 września 2014 r., które objęte było, zgodnie z wnioskiem G. B. na podstawie art. 380 k.p.c., rozpoznaniem w postępowaniu zażaleniowym, wynika, że sytuacja rodzinna i majątkowa powoda pozwalała również na czynienie, z uzyskiwanego w ostatnim okresie dochodu w rozmiarze 2 000 do 2 500 zł miesięcznie pewnych oszczędności i zgromadzenie środków na poniesienie opłaty sądowej w wysokości 500 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zwolnienie od kosztów sądowych może być przyznane stronie, która oświadczeniem obejmującym szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wykaże, że nie jest w stanie ich ponieść bez

uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (art. 102 ust. 1 i 2 u.k.s.c.). Częściowe zwolnienie od kosztów sądowych może być przyznane, stosownie do art. 101 ust. 1 u.k.s.c., stronie która jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów. W toku postępowania sądowego powód G. B., w związku z żądaniami zwolnienia od kosztów sądowych, składał oświadczenia, przewidziane w art. 102 ust. 2 u.k.s.c. Pierwsze z tych oświadczeń z dnia 17 lutego 2012 r. dotyczyło etapu wnoszenia pozwu, w którym osiągnane przez siebie dochody określił na 2 000 do 2 500 zł, a żony na 4 000 zł miesięcznie i było podstawą zwolnienia od kosztów w zakresie opłaty sądowej od pozwu, przewyższającym kwotę 3 000 zł. Następne z dnia 11 lutego 2013 r., odnoszące się do obowiązku wniesienia opłaty od apelacji, wskazywało, że żona otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 574 zł, a jego wynagrodzenie nie uległo zmianie. Powód został zwolniony od opłaty sądowej od apelacji. Wniesienie skargi kasacyjnej połączone było ze złożeniem kolejnego oświadczenia w dniu 1 czerwca 2014 r., wskazującego, że dochody powoda nie uległy zmianie, a jego żona nie pracuje. Kwestionowanym postanowieniem Sąd Apelacyjny zwolnił powoda od kosztów sądowych w odniesieniu do części opłaty od skargi kasacyjnej, przewyższającej kwotę 500 zł.

Analiza sytuacji rodzinnej i majątkowej powoda wskazuje, iż Sądy obu instancji prawidłowo oceniały, że nie miał on możliwości ponoszenia kosztów sądowych w pełnej wysokości, a zmiany zaistniałe w ramach tej sytuacji, skutkowały adekwatnym do nich obniżeniem obowiązku fiskalnego. Podkreślenia wymaga, że pomoc państwa w sferze instytucji zwolnienia od kosztów sądowych, skierowana jest do osób, które ze względu na bardzo trudną sytuację materialną nie są w stanie poczynić oszczędności we własnych wydatkach z przeznaczeniem na koszty sądowe, bez spowodowania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania. Przejściowe trudności finansowe nie wyczerpują natomiast przesłanek objętych art. 101 ust. 1 w związku z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. Nie ma podstaw do uznania, że sytuacja powoda należy do tej kategorii. Motywy zażalenia nie zawierają argumentów przemawiających za stanowiskiem powoda, że nie był w stanie poczynić oszczędności, jeśli zważyć na powinność liczenia się z koniecznością ponoszenia opłat sądowych i przygotowania się do udziału

w inicjowanym postępowaniu, także w tym względzie oraz na rozmiar opłaty jaką należało uiścić, po częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych. Zaniechanie wniesienia wymaganej części opłaty sądowej od skargi kasacyjnej było przyczyną jej odrzucenia na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.